

in lažne verjetnosti, ampak najresničnejše in maksimalno točno izrečene resnice«. — Prof. F. Lukas objavlja svojo antropogeografsko studijo o razporedbi prebivalstva v Dalmaciji z ozirom na prirodne in gospodarske razmere. — Edini srbski prispevek predstavlja članek beograjskega univ. profesorja Tihomirja R. Đorđevića o zaobljubljenih dekletih pri Arbanasih. — Bolgarski profesor komparativne lingvistike Stefan Mladenov se bavi z vzajemnimi kulturnimi odnošaji južnih Slovanov v preteklosti in sedanosti. — Ruski filozof Vladimir N. Iljin razpravlja o bistvu in zmislu Evrazijstva, ki ga izpoveduje rusko pravoslavje kot višjo vrednoto. Ta članek razključuje vrsto kar sledi 23 straniq čč; qeulmhwyauim zanimivih prispevkov SZ, nakar sledi 23 strani kratkih izvlečkov iz člankov, ki niso napisani v kakem jugoslovenskem narečju.

Kakor iz gornjega vidimo, je vsebina SZ zelo pestra, saj nam odkriva mnogo dragocenosti iz vseh kulturnih področij slovanskih narodov. Zato tudi SZ najtopleje priporočamo.

Vekoslav Bučar.

Tič sv. Vincencija. Po nekaterih krajih po Dolenjskem, kakor n. pr. pod Sv. Goro nad Litijo in gotovo tudi po drugih krajih so imele svoj čas, ko so predle žene še skoraj po vseh hišah v dolgih zimskih dneh in nočeh, tudi predice svojega patrona, in sicer sv. Vincencija, mučenca, čigar spomin obhaja sv. cerkev dne 22. jan. in o katerem pravi belokranjski pregovor, da je »sv. Vince — sredozi-mce«. Tega svetnika so predice tako častile, da na njegov godovni dan niso nikdar predle. Neka žena-predica pa ni držala na to nič in je vseeno predla na ta večer. Pa se prikaže ponoči tič sv. Vincencija na oknu in za-

kliče ženi: sv. Vincenc, sv. Vincenc! Predica pa odgovori: »Kaj meni mar sv. Vincenc!« in je predla dalje. Tič sv. Vincencija pa prileti nato v hišo, se ji zaleti v glavo in ji izkljuje oči.

Ta pravljica o tiču sv. Vincencija bo imela svojo podlago najbrž v legendi o mučeniški smrti tega svetnika. Ta nam pripoveduje, da je dal oblastnik Dacijan truplo sv. Vincencija po njegovi mučeniški smrti vreči pod milo nebo, da bi ga divje zveri in tiči raztrgali in požrli. Pa Bog je poslal, kakor nekdan preroku Eliji v puščavi, krokerja, ki je s svojimi ostrimi kremplji in peruti odganjal zverine in tiče od trupla, da mu niso storile nič žalega in da so je potem kristjani nepoškodovano pokopali. Zato se obrazuje sv. Vincencij navadno s krokerjem-varuhom ob strani.

J. Šašelj.

[Dr. Jože Lavrič.] Samoupravno gospodarstvo v dravski banovini. Izdala kr. banska uprava dravske banovine. Založila banovinska zaloga šolskih knjig in učil, K 117/I. Ljubljana 1933.

Namen in pomen studije najlažje prikažemo, če iznesemo njen predgovor: »Bistven znak nove dobe je porast javnega gospodarstva, ki zavzema vedno večji delež na narodnogospodarskem dohodku. S tem se njegovi odnošaji do poedinca in poedinčevega gospodarstva intenzivirajo in mnogobrojneje prepletajo, tako da je posameznik, dejal bi, od vseh strani omrežen v organizem javnega gospodarstva. V posledku tega raste interes poedinca in družbe na njem; saj je le-to žarišče, v katerem pridejo razglasja v družbi do najvidnejšega izraza. Zlasti pa se v dobi gospodarskih pretresov in kriz, ki povzročajo, da dohodek pada, a potrebe javnega gospodarstva rastejo, in da so toraj

bremena mnogo težja, problemi javnega gospodarstva se od vseh strani in često z afektom razpravljajo. Žal dostikrat ne na osnovi konkretnih podatkov, katerih javnost deloma sploh ne more dobiti, deloma pa se ji predstavljajo v taki obliki, da si ne more ustvariti prave slike o faktučnem stanju. Da bi si faktorji, ki sodelujejo in soodločujejo v javni upravi, bodisi v občinah, sreskih cestnih odborih ali banovini, mogli ustvariti potrebne predpogoje za pravo razumevanje in presojanje položaja — doba primitivizma je minila in treba je vsak izdatek in vsako breme, ki se nalaga, vsestransko analizirati — zlasti pa tudi, da bi se javnost navajala na kritično in pravilno ocenjevanje vseh dejstev javne uprave, se je banska uprava odločila, dati ji na razpolago konkretno gradivo, opremljeno s potrebnimi pojasnili.

Gradivo ni izčrpno; omejitev je diktirala težnja, seznaniti z njim čim širšo javnost, radi česar je bilo obseg skrčiti na najmanjšo mero in izvestne probleme samo nakazati.

Kraljevska banska uprava, pri kateri se je osnoval referat za statistiko, namerava v bodoče objavljati statistično gradivo iz vseh panog javnega življenja, v želji, da bi dobili čim širši sloji vpogled v delovanje javne uprave in tako mogli kritično presoditi uspehe uporabljenih sredstev. Na kraju studije čitamo: »Kritika o javnih dolgovih se da izreči še le, če se upošteva tudi ta stran. Iz te perspektive pomenijo javni dolgovi večjo razgibanost, udejstvovanje, izvrševanje javnih nalog, stvarjanje predpogojev za razvoj gospodarstva in socialnega življenja. Dejstvo samo, da ima ta ali ona javna edinica manj dolgov, ne govori za njeno boljše gospodarstvo, ampak za njeno manjše udejstvovanje in izvrševanje nalog.«

Michał Ćwirko-Godycki, *Słowianie południowi*. Studium antropologiczne ze szczególnem uwzględnieniem typów morfologicznych. Nakładem polskiego towarzystwa przyjaciół nauk z zasiłku pozn. wojewódzkiego związku komunalnego skład główny w księgarni Jana Jachowskiego. Poznań 1931.

Mladi in delovni poljski antropolog M. Ćwirko-Godycki je na 179 straneh obdelal prikupljen antropološki material o vseh štirih jugoslovenskih plemenih: Slovencih, Hrvatih, Srbih in Bolgarih. V početku obravnava prazgodovinske epohe, stari vek in se v glavnem bavi po tem z naseljenjem Slovencev v Noriku, Panoniji in na Balkanskem polotoku. Omenja jezikovne grupe in naštevava razna plemena in podplemena. V glavnem podaja morfološko analizo tipov pri Jugoslovanih kakor tudi porazdelitev raznih skupin kompleksije. Dodano je nekoliko dijagramov in zemljevidov, ki na nazoren način prikazujejo geografsko razdelitev antropoloških tipov. Iz te pridno in pregledno sestavljene razprave se vidi, koliko je do danes storjeno med Jugoslovani na polju antropologije, kje so vrzeli najbolj vidne in kje bi bilo treba najprej zastaviti delo.

Hvaležni smo M. C. Godyckemu, da je nas Jugoslovane dostojno predstavil Poljakom v pogledu rasne kakovosti.

Mićun M. Pavičević, *Crnogorci u pričama i anegdotama*. Knjiga jedanaesta. Str. 160. Predgovor napisao dr. Ivo Politeo. Zagreb 1932.

Medu nama Slovencima g. Pavičevićeve edicije o Crnogorcima već su postale popularne. Na ove žive, šarolike i dragocene dragulje skrenuo sam pažnju i znanstvenom svetu kroz svoj »Etnolog« još 1929 godine. O »Crnogorcima« je pisao pohvalno i naš od-